

Rohonyi államtitkár Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) Nagybecskereki diadalmas utjáról való visszatéréseben ma több órán át Szegeden időzött Rohonyi Gyula államtitkár, aki Nagybecskereken az ottani nemzeti munkapárt közgyűlésén vett részt és mint a város képviselője az ottani közintézményeket és vezető embereket látogatta meg.

Ma délelőtt valamivel tíz óra után robogott be az állomásra a Temesvárról jövő gyorsvonat, amelyhez az államtitkár számára külön kocsit volt kapcsolva. Fogadására megjelent az állomáson Lázár György dr, polgármester és az államtitkár fia, Rohonyi Gyula, felsőipariskolai tanár. A kezében hatalmas virágcsokorral, amelyet a választóitól kapott, szállott ki Rohonyi vasuti kocsiából. Szívélyesen üdvözölte a polgármestert és a fiát, majd a város kocsiján behajtatott és a fiánál szállott meg.

Tizenegy órakor fogadta Rohonyi államtitkár a Délmagyarország munkatársát. Szívélyes és lekötő volt, politizálni nem igen akart, nagybecskereki beszédéről ezeket mondta:

— Magam is legjelentősebbnek beszédemnek azt a passzusát tartom, amelyben a többségi elv érvényesítéséről szóltam. Azt hiszem, ezt nem lehet csürni-csavarni. Amikor a mai ellenzék a kormányhatalmon volt, mi visszavonultunk, hogy a munkára, az alkotásokra teret engedjünk nekik. Ők legutóbb a közös banknak izentek hadat, pedig az ország a mai többséggel ennek adott többséget. Mi teljesítettük köteleességünket anélkül, hogy a nemzetnek az önálló bankhoz az 1867: XII. t.-ben lefektetett jogát kétségbe engedjük volna vagy engednénk vonni.

— Méltóztassék megengedni — szóltam, — hogy kikérjem méltóságod véleményét olyan helyi, de egyszersmint országos dologban, amelynek megoldását nálunk mindenél lázasabban várják. Lehet-e reménye

perceket. Ó, a régi idők engedtek maguknak! Nemde, a Julián-reform Cézár kortársainak három hónapnyi fiatalodást szerzett? Ez aztán volt valami. Mi? mi perceket kapunk s meg vagyunk elégedve.

Meg vagyunk elégedve, mert értünk a gyorsan élés csodálatos művészetéhez s mert öt perc vagy valamivel kevesebb idő elég a mai embernek ahoz, hogy vagyont nyerjen játékon, hogy az életét angazsálja az anyakönyvvezető előtt vagy minden matrikula mellőzésével örök esküket esküdjék. Öt perc! Az a melódia, melylyel egy énekesnő diadalt szerez, nem tart ennyi ideig. Egy lenyaktilózás alig haladja túl.

Éjfél után hét perc.

Azonban most már nagyon késő van elkezdni valamit. A mutató jár s nekem elég gyönyörűség elnézni a járását. Hogy ugy mondjam, két percem van még, ami nincs az óralapra iktatva. Nézzük csak, hogyan telnek le; nézzük magunkat, amint élünk... tizenkettő nyolc... tizenkettő kilenc... Még annyi van hátra, míg huszonegyet olvas az ember. Ez is meg van.

Visszatérítettem az ingaóráim mutatóját éjféltre s most már rendben vagyok a törvénnyel. Vége a fiatalodásnak. Tulajdonképpen ez az egész éjszaka csak az Ouest-État-nak* jó. Azt mondják, az egész vonal

* Az a vasutvonal, amelyen legutóbb harminc katasztrófa történt egymásután.

Szegednek arra, hogy megkapja a harmadik egyetemet?

— Ebben a kérdésben ilyen határozottsággal nem nyilatkozhatom, mert, mint politikai államtitkár tagja vagyok a kormánynak, nem vághatok tehát eléje a döntésének. *Mindenestre méltányolom azokat a kulturális, nemzeti és nemzetiségi szempontokat, amelyek mellett szólnak, hogy a harmadik egyetemet Szegeden állítsák föl,* de azt hiszem, ép ily erős, sőt teljesen ugyanezek az érvek szólnak a *pozsonyi és pécsi egyetem* mellett.

További nyilatkozataiban nagy elismeréssel nyilatkozott az államtitkár Szeged fejlődéséről, erős kulturájáról és adminisztrációjáról.

Az államtitkár a délelőtti folyamán Lázár György dr és a fia kíséretében megtekintette a várost. A királyi táblára is elhajtattak, ahol Rohonyi Gyula meglátogatta Kray István táblaelnököt, a táblalabirákat és Trayber Vince főügyészt. Behatóan érdeklődött minden iránt és a látottak fölött meglepedését fejezte ki.

Délben Lázár György dr, polgármester ebédet adott az államtitkár tiszteletére. Az ebéden a házigazda családján és a vendégen kívül Kray István táblai elnök, Trayber Vince főügyész, Vén András, Buday János táblalabirák, Rósa Izso dr a nemzeti munkapárt elnöke, Nagy Aladár dr, törvényszéki elnök, Szapár József vezető ügyész, Ujj József dr kamarai másodelnök, Jedlicska Béla dr közjegyző és ifju Rohonyi Gyula vettek részt. Ebéd után az államtitkár szívélyes bucsút vett a társaságtól. Lázár György dr polgármesterrel kihajtatott az állomásra, ahonnan a három órakor induló gyorsvonattal Budapestre utazott.

Macedón-bolgár barátság. Szófiából jelentik, hogy több csoport macedón és bolgár forradalmár megegyezett, hogy együttesen fognak eljárni és az albán fölkelőkkel való összeköttetést elvben elhatározták.

ünnepe. Valóban az a csodálatos és egészen új dolog történik az államvasut vonalaival, hogy egy éjszaka minden vonat hirtelen kilenc perccel és huszonegy másodperccel kevesebbet késik, mint eddig naponta. Ez nem valami óriási, de épen az imént mondta nekem egyik leglátogatottabb fürdőhelyünk pályaudvarának a főnöke: „nincsenek kis jótétemények“.

Szóval, a franciák szépen eltréfálták ezt a kilenc percet a huszonegy másodperccel egyetemben s most már egészen az angol óra szerint mozog a világ Franciaországban. Mint Gaston Calmette panaszoja, a legapróbb női órák, a leghatalmasabb nyilvános órák, a parasztok órái és a toronyórák mind szolgai módon hozzásimultak az angol órához és mindegyik Britannia diadalát jelezte március tizedikén éjszaka. Csak a napórák maradtak hűségesek és ragyogóan, büszkén, nemesen jelzik a francia órát. Szó sincs róla, ez is jó tréfa, különösen, mert patetikus komolysággal van mondva. Szerencse, hogy a francia gloirenak értékesebb dicsekedni valói vannak s a kontinens szellemi fejlődésének óráját mégis csak Párisból dirigálják, a szellemi időszámítás mégis csak párisi délkörtől számítódik. Onnan, ahol Mme Curie kísérletezik, Henri Bergson tanít, Rostand versel és Verlaine lelke kísért. Ott mindig előbbre vannak egy gondolattal.

Hajléktalan munkások serege.

— Több száz szegedi család lakásinségben. —

(Saját tudósítónktól.) Május elsején minden olyan szép lesz, pompás lesz, a virágok nyílnak, az emberek megittasulnak a tavasz illatos szomjától — és ugyanekkor nagyon keserves akkordokban fog fölbugni a Marseillaise dallama. Több mint száz szegedi munkáscsalád szorul ki gyönyörű május elsején a szabad ég alá, feleségestől, gyermekestől együtt, mert nem egy olyan háziur akad, aki nem szándékozik a kényelmében zavartatni magát olyan munkáscsaládoktól, akiket egy-nél több gyermekkel vert meg a teremő. Május elseje nagyon feketén vörös napja lesz a szegedi munkások tömegének, mert tetszik tudni, hogy a házak heteken keresztül sorra összedőltek Szegeden, azokból pedig, amelyek még nem dőltek össze, de minden pillanatban lehet a katasztrófára számítani, *kilakoltatták a szegény munkáscsaládokat.* Ez rendjén volna, mert az életbiztonságot védi a törvény. Az már azonban sehogy sincs rendjén, hogy a düledező, árvíz előtti házakból kilóditott munkáscsaládok május elsejére nem kapnak *seholsem az egész városban lakást.* Hogyan, hát lakásnyomor van Szegeden? Nincsen elég ház, nincsen elég óda? Vagy hirtelen olyan magasra szökkent a népesezés, hogy lóhalálban futnak versenyt az emberek lakás után? Nem, ez egyik sem igaz. Hiszen nap-nap után újabb és újabb paloták bujtak ki a földből, a belvárosban se szeri se száma az új, egy- és kétemeletes épületeknek, sőt van már több háromemeletes ház is. És a külvárosban is, mint a katonák, szép lassan kezdenek egymás mellé sorakozni a csinosabbnál csinosabb házak. Telkek, amelyeken egy-két évvel ezelőtt még fü és bogáncskóró nőtt, ma büszke palotákkal, vagy egyszerűbb házakkal vannak benépesítve. A látszat után indulva, azt hinné az ember, hogy Szegeden a legszegényebb családnak is megfelelő hajléka van most már, amikor a düledező viskókat karhatalommal söpörteti el a város. De ez csak látszat. A valóság az, hogy ezeket a lakásokat egyes háziurak inkább üresen hagyják állani, semhogy a kilakoltatott, meg a tüdővész-odvas fészkeiből menekülni akaró soktagu munkáscsaládokat befogadják. Családos ember? — ez az első kérdés a háziurak részéről. És a felelet csaknem egytől-egyig az, hogy igen. Akkor nincs lakás — vágja vissza a legtöbb háziur.

Ilyen viszonyok kezdtek jelentkezni már másfél évvel ezelőtt is Szegeden. A város belátta az állapotok tarthatatlan voltát és a munkásházak eszméjének fölvetésével igyekezett megoldani a kérdést. A tanács elő is terjesztette a kidolgozott tervet, de kiderült, hogy az állam csak a *mezőgazdasági munkások* közös házaival törődik s azokra körülbelül kétmillió korona összeget irányoz elő a költségvetésben. Az ipari, tehát a gyárban és műhelyekben dolgozó munkások házainak fölépítésére azonban semmiféle alap nincsen. Pedig az ipari munkások sokkal kevesebbet keresnek és sokkal nyomorúságosabb viszonyok között élnek, mint a gazdasági munkások. Ez utóbbiak naponta öt-hat koronát is keresnek, az ipari munkások pedig még félannyit is ritkán. Az államot az a szempont vezeti, hogy a tőkésje biztosítva legyen. A biztosíték a mezőgazdasági munkásoknál megtalálható, mert ők könnyen megtudják fizetni és szívesen meg is fizetik az olesó házbérekét. A foglalkozásuk sokkal inkább helyhez kötött, mint az ipari munkásoké, akik gyakran nem tudják földözni a fizetésükből a lakáspénzeket. Ez magyarázza meg aztán azt, hogy az ipari munkások munkásházainak fölépítése miért ütközik mind az állam, mind a város részéről nehézségekbe.